

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De speciebus hypocrisis:

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

ad me. **T**ertio modo possunt valere ad detestacionem huius peccati maledictiones multiplices quas dominus ihesus super hypocritas prouocauit. Unde **Matth. xxiii** **U**erobis scribez pharisei et hypocrite qui clauditis regnum celorum ante homines. non enim intratis. nec introeuntes suntis intrae. **Item.** **U**erobis scribez pharisei et hypocrite qui comeditis domos viduarum in oratione longa. **Item.** **U**erobis scribe et pharisei et hypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis. et sic dealbis pluribus maledictionibus que in euangelis inueniuntur. **S**ed quereres: quare dominus ita persequatur hypocritas. **R**espondeo secundum **Guil. lugd.** quod deo: quia ipsi sunt peccatores simulantes se ex dei parte. et sunt ex parte diaboli. videlicet deus enim amicus et sunt inimici: et deo multum possunt nocere ecclesie dei. Unde heretici per hypocrisim homines decipiunt. **E**t antichristus qui caput erit malorum per hypocrisim homines decipiet.

De speciebus hypocrisis.

Equit de speciebus hypocrisis. et secundum **Guil. lugd.** potest distingui in tres species hypocrisis. Prima est quando aliquis coram hominibus simulat se obedire deo: et in occulto non timet deum offendere. **E**t in illa prima specie bonitas tamen apparet in exterioribus operibus. **S**ecunda species est quando in aperto et in occulto bona opera facit. ut scilicet ab hominibus videtur. **E**t in illa specie bonitas ostendit in occultis et in apertis: sed non in intentione. **C**ontra quod dicit **Greg.** in moralibus. **O**mnis bonum quod agimus per intentionem semper ad celestia leuemus. **T**ertia species est cum aliquis minoribus hypocrisim relinquit: ut in maiori et subtiliori permaneat. ut cum aliquis requirit an teiunct. dicit deus scit. ut dicatur hypocrisis non esse. **E**t in ista specie non prenditur bonitas intentionis. **I**n prima multum occultat diabolus. **I**n secunda magis. **I**n tertia maxime.

Hypocrisis quando est peccatum mortale.

Uerum quomodo modis hypocrisis fit et quando sit mortale et quando non sit. **R**espondeo quod hypocrisis fit multis modis. **P**rimo quando quis ostendit sanctitatem. quam neque habet: nec hinc curat. et tamen ut sanctus reputetur. sic secundum **Thomam** secunda secunda. quod est peccatum mortale. quia nullus totaliter prouocatur scitatem nisi per peccatum mortale. **U**n de **Aug.** super psalmum 63. **S**imulata equitas non est equitas: sed duplex iniquitas. **E**x hoc patet quod in hypocrisis tali est duplex peccatum. scilicet iniquitas. quod occulte iniqui et mali sunt. et falsitas: quod fingunt et mentiuntur se esse sanctos et non scilicet. **U**nde hieronimus in epistola. **D**uplicis peccati reus es non habere quod crederis. et quod non habueris simulare. **U**n etiam. 12. quod. 1. in capitulo. **N**olo. de quibus hypocrisis uiuat corporaliter mortuum tamen est spiritualiter. **S**ecundo si scitatem ostendit. ut falsam doctrinam scilicet heresim seminare possit: talis peccat mortaliter et facit deum et salutem proximi. et talis simulatio scitatis est contra hereticos. quia heretici mentem tenuerunt: et genuflectiones longas faciunt ut sic homines decipiant: et suis falsis doctrinis credant. **T**ertio si ostendit scitatem propter reuere possit sibi ecclesiasticam dignitatem acquirere ad quam tamen indignus est talis. etiam **Guil.** ter deum offendit. **U**n **Bern.** super **Matth.** 23. **O** frater quies hominibus posse desidero: toties deum meum offendo. proire et cetero et per sapientiam que deus sunt. **U**n **aug.** in li. de doctrina christi. **C**um homo illi qui naturaliter sunt sibi pares hoc est hominibus. dominum autem affectat intolerabilis quidem superbia est. **Q**uarto: si ostendit scitatem ut iniuste acquirat quecumque bona temporalia. in quibus finem constituit. sic secundum **Per.** de schilditz est peccatum mortale. **Q**uod etiam sic patet. quia talis non querit sibi honorem et ecclesiasticam dignitatem ut ambitiosi. nec querit falsam doctrinam seminare ut heretici. sed tamen querit temporalium sub am congregare. ideo auarus est et auarus nihil est scelestius. **U**nde **aug.** **A**uarus antequam lucret: seipsum perdit. et antequam aliquid capiat capis. **U**nde etiam **Chriso.** super

*Simulata loba
sanctitatis et
iniquitatis nuda
sunt.*

De peccato

Sath. Qui peccante fuerit presentibus com-
pedibus stringit et futuris. Quinto si
quis ostendit sanctitatem sicam et in ipsa fi-
ctio delectatur cum alias nullum malum preter-
dit. de quo dicit Aristoteles. 3. eth. q. talis ma-
gis videtur vanus quam malus. Tunc secundum her-
de schilditz potest esse peccatum veniale Sexto
si quis simulat sanctitatem quam libenter ha-
beret: credo quod non peccet mortaliter:

Septimo: si quis simulat sanctitatem
occultando suum peccatum ne alij scan-
dalizent. et secundum thomam. secunda secunde. potest fieri lauda-
biliter: ut aliquis occultet peccatum suum: ne
alij ex hoc scandalizent. quod verum homines pro quibus
fit scandalum. Octavo cum quis ad hono-
res deest proximorum edificatio simulat san-
ctitatem. ut quando aliquis bonus religiosus ma-
ioris compositionem ostendit coram extraneis ut
ipsi magis edificent: iste non peccat sed me-
retur. Unde Sath. 5. Sic luceat lux
vestra coram hominibus: ut videant opera vestra bo-
na et gloria etc.

De pertinacia. **P**ertinacia etiam est filia superbie
quod videndum est quomodo sit peccatum
mortale. Rudeo secundum richardum
pertinacia nihil est nisi cum in nostra senten-
tia persistit aliorum imprudens persistimus.
Hoc autem secundum herde schilditz potest contingi
dupl. Primo in defensione peccati vel er-
roris. et si talis error sit peccatum mortale: non
est dubium quod pertinacia hoc defendens sit
mortale peccatum Secundo quod sit pertinacia in
lendo alios vincere. quod sicut dicit Isidorus
in li. 4. ethimo. pertinax dicitur eo quod in pro-
posito suo usque ad victoriam perseueret. Unde
patet quod pertinacia spiritus est peccatum mortale ex genere
suo. sed sententia tamen in quod vincere vellet possit
esse non mala vel vere similis et tunc possit
esse sine peccato mortali. Si enim bona esset sen-
tentia vel certa: tunc non esset pertinacia: sed perseue-
rantia. Si autem dubia sit non falsa vel verisimilis:
sed sententias tamen aliorum imprudens per-
sistere in eavictiosum est.

De discordia. **D**iscordia opponit concordie que a
charitate causatur. Discordia autem

est peccatum in quantum homini concordie contraria
Potest autem ipsa discordia tolli per discordiam
dupl. Uno modo per se scilicet quando scienter et ex
intentione aliquis dissentit a bono divino vel
a bono proximi in quo tenet sentire. hoc
est peccatum mortale ex suo genere propter contrarietatem
erat ad charitatem. Unde dicit Bernardus. Sic
in pace factus est locus domini: sic in discordia
locus fieri diabolo manifestum est. Diabo-
lo autem non fit locus. nisi per mortale peccatum
Alio modo per accidens potest tolli discordia Unde
cum intentio aliquorum est ad aliquod bonum quod
pertinet ad honorem vel ad utilitatem proximi.
et in hoc fixi sunt quod uterque bene intendit: et
potest concurrere plura media ad hoc bonum per
sequendum. ut vult illos estimat hoc medium
melius. vel habetiam. Aliud autem aliquid medium
et aliam viam. et tunc discordia est propter intenti-
onem est per accidens. quod ambo ad bonum fine
intendunt: et non est peccatum. quia
non repugnat caritati. quod diversitas opti-
morum non dissolvit charitatem directe:

Scandali tamen quod discordia quando est de
peccato in ipso quod discordat cum alius vult
vere bonum cui alter scienter resistit. et cum
hoc male intendit. Quando autem ex peccato utri-
usque: puta cum uterque dissentit a bono al-
terius. uterque inordinate diligit bonum
proprium.

De presumptioe novitatis. **R**esumptio novitatis est etiam si-
lia inanis glorie. et oritur ex superbia
quod iste qui vult honorem ab hominibus
invenit modum novum et singularem et rarum:
in quo homines possunt mirari. Verbi gratia
sicut in cantando. in choroizando. in vestitu
in superbe incedendo. et sic de alijs. Que-
ritur utrum presumptio novitatis sit peccatum
mortale? Rudeo secundum Hermannum de
schilditz: quod presumptio novitatis potest esse in
indebita presumptioe et usurpatioe aliquorum
quod sunt in vestitu. vel in ornatu. vel in cho-
rizando vel fraudem primo faciendo. et
sic de alijs. Et quando talia ascendunt ad
punitiam. et ad malum exemplum in moribus
bonis sunt magna peccata mortalia. Sic